

Når vi ikke kan måle virkning

Erfaringsudveksling om hvordan vi kan evaluere på virkning

Martin Bæksgaard Jakobsen, Chefanalytiker hos Oxford Research
Tobias Bühring, Senioranalytiker hos Oxford Research
Mikkel Nedergaard, Seniorrådgiver hos Bikubenfonden

OXFORD GROUP

Oxford Research

Martin Bæksgaard Jakobsen, Chefanalytiker
Tobias Bühring, Senioranalytiker

- **Har arbejdet med evaluering siden grundlæggelsen i 1995**
- **Arbejder med virkningsevaluering for styrelser, kommuner, fonde og ngo'er**
- **Skræddersyr evalueringer ud fra behov og ressourcer**

Dagens målsætning

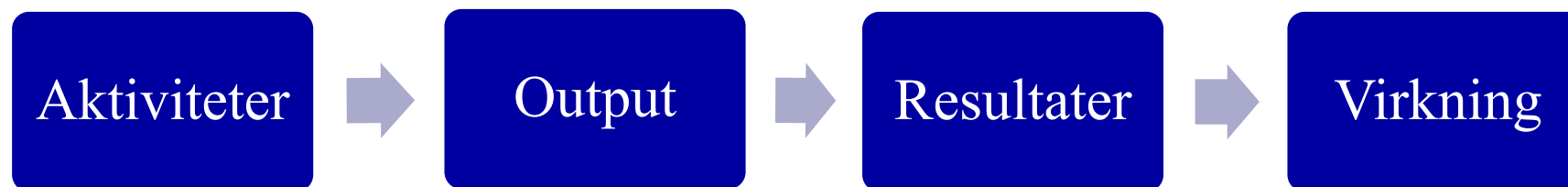
- Formen:
  - En fælles drøftelse af, hvilke muligheder vi har, når vi skal evaluere på om en indsats virker
- Vi giver:
  - en ramme om drøftelsen og et konkret eksempel
- Vi håber:
  - At vi bliver klogere på, hvilke evalueringspositioner der er relevante, når vi skal måle virkning.
  - At vi finder styrker og svagheder ved de relevante positioner.

Dagens program

- Introduktion
- Vores problemstilling
- Evaluering af KBH+ - et konkret eksempel
- Gruppedrøftelse af handlemuligheder som evaluator
- Fælles opsamling

Problemstillingen

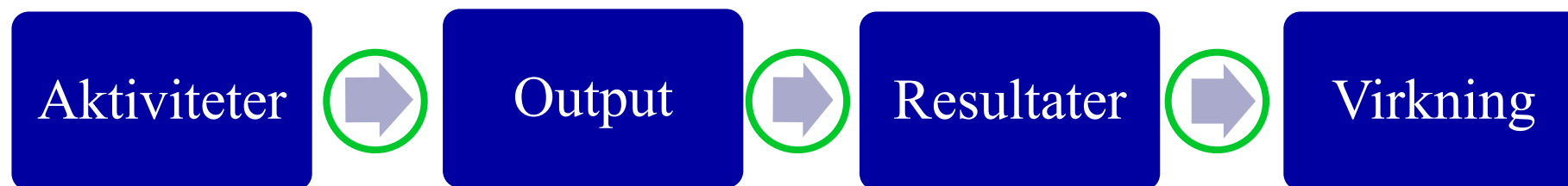
- Spørgsmålet om hvorvidt en indsats virker, er et grundspørgsmål indenfor evalueringen
- Udgangspunktet er som grundregel, at vi tror en indsats virker. Derfor opstiller vi en række hypoteser eller en forandringsteori:

- Ofte vælger vi, at besvare spørgsmålet ved at vise, at det KAN virke

Problemstillingen

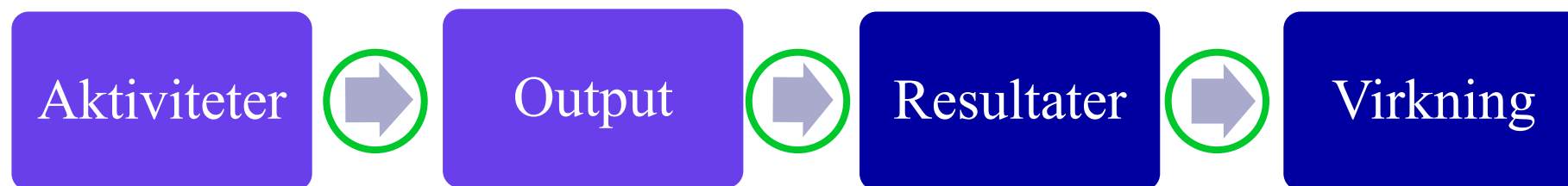
- Når vi taler virkning kan vi også undersøge, hvor mange indsatsen virker for.
- De næste oplagte spørgsmål er: hvorfor indsatsen virker eller hvorfor den ikke virker?
- Her er den oplagte vej at gå fra aktiviteter over output og resultater til virkning.

- Det kræver naturligvis, at man kender indsatsen og det umiddelbare output den skaber.

Problemstillingen

- Ikke alle indsatser er udtænkt af en evaluator, men også kan være udviklet af praktikere,
- Der er tilfælde, hvor indsatsen ikke er velbeskrevet, men vi har en stærk antagelse om virkning
- Her kan vi ikke på samme måde måle virkning ud fra aktiviteter og output

- Derfor må vi tilrettelægge designet anderledes.

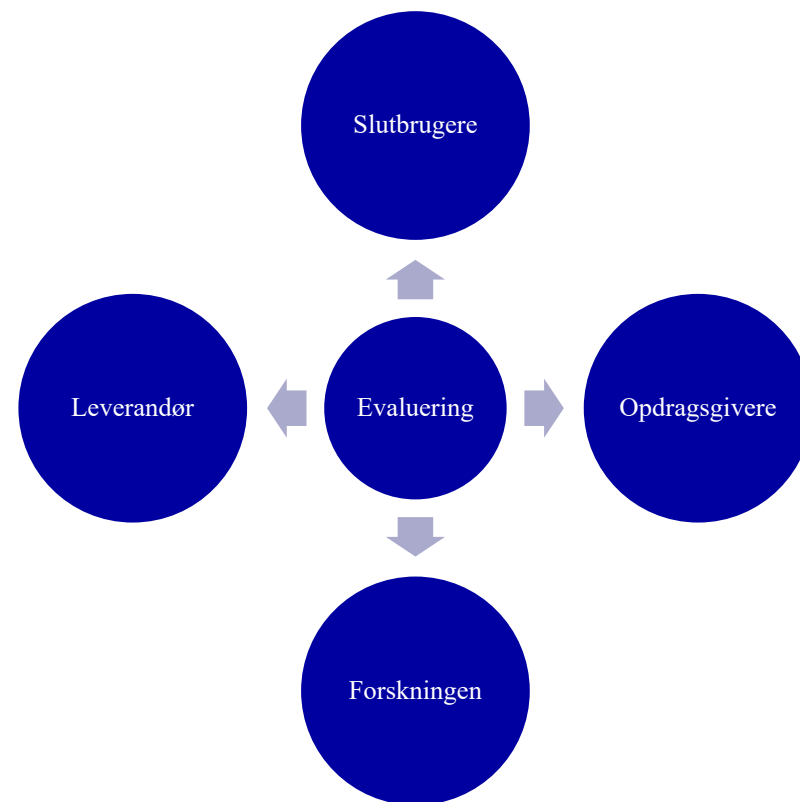
Problemstillingen - Hvem måler vi virkning for

- Evalueringens design er stærkt afhængig af, hvilke interessenter der er vigtigst for evalueringen.
- Med andre ord, hvem skal bruge evalueringen og hvad er dens vigtigste formål.

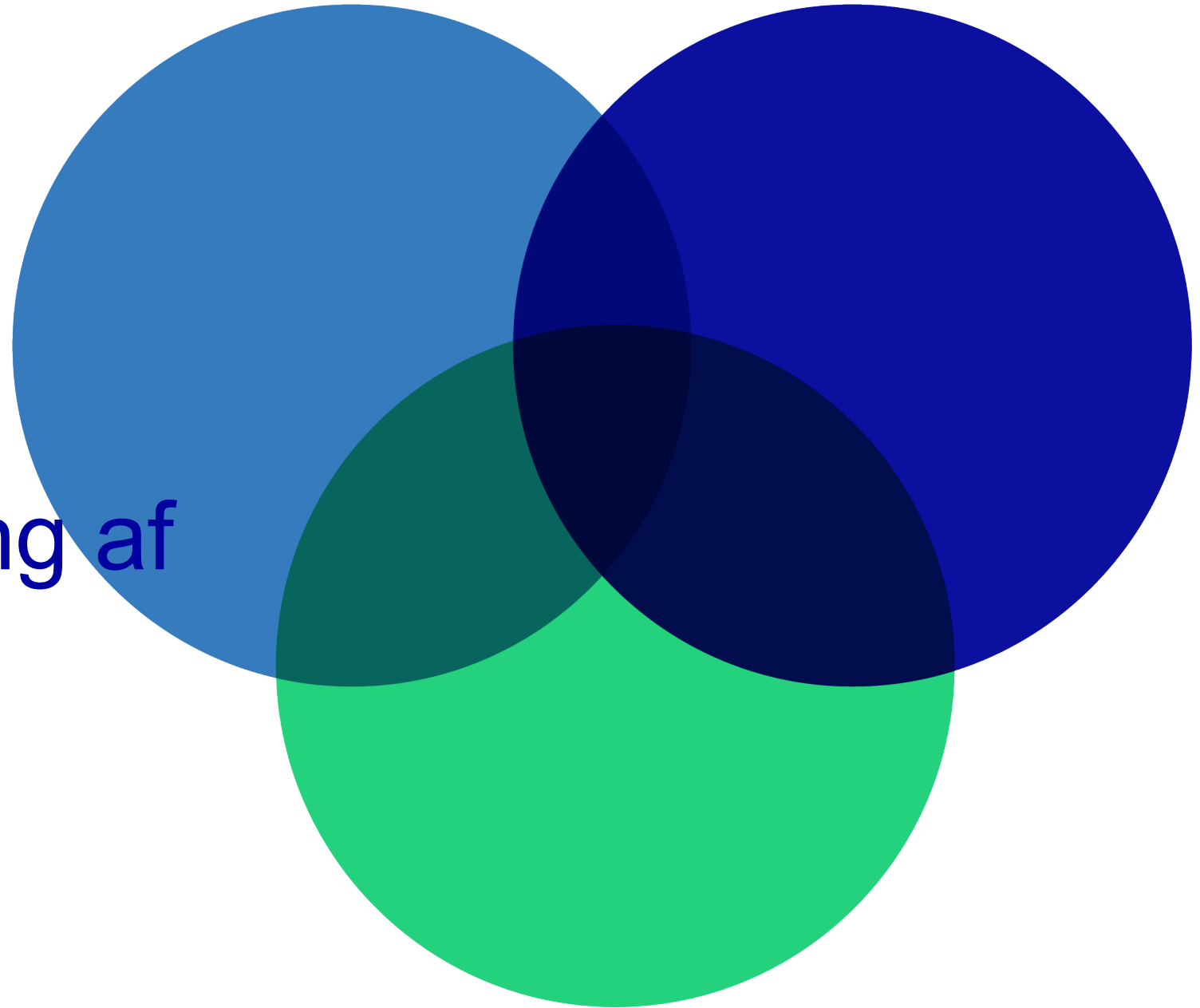

Hvem måler vi virkning for?

- I en hver evaluering er der forskellige interessenter.
- Hver af de fire interessentyper indeholder dog typisk flere forskellige interessenter.
- Der er ikke nogen interessenter der er mere valide end andre.
- Men det er vigtigt at gøre sig sin position som evaluator klar.

CASE
Evaluering af
KBH+

Bikubenfonden som opdragsgiver for evalueringer

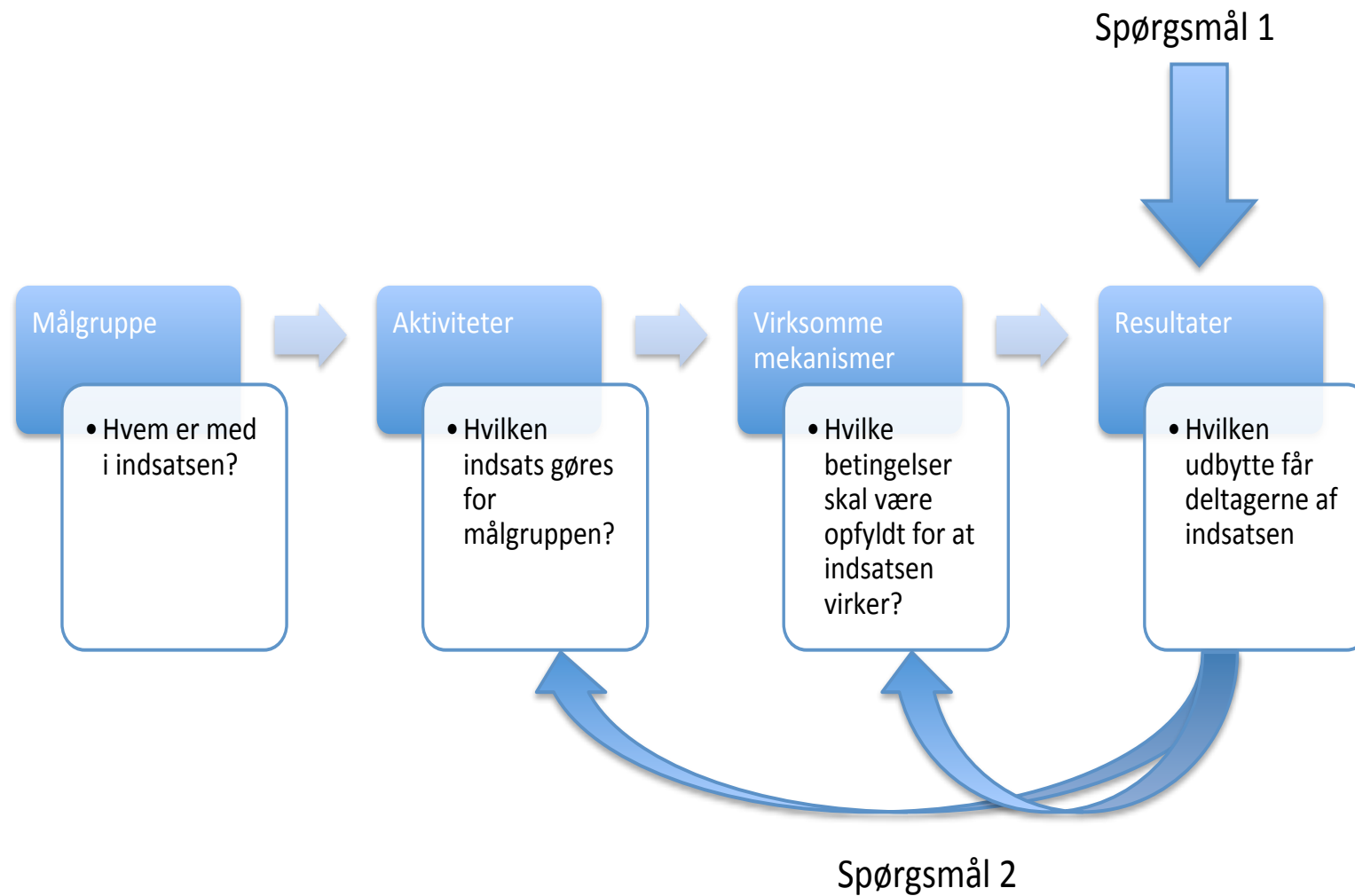
- Bikubenfonden
  - Erhvervsdrivende almennyttig fond. Uddeler omkring 120 mio. kr til nye innovative indsatser på socialområdet og indenfor kunst
  - Engageret og katalytisk filantropisk tilgang
- Evaluering i forbindelse med bevillinger fra Bikubenfonden
  - Evaluering skal understøtte læring i bevillingsmodtagende organisation
  - Vurdering af behov for evaluering fra bevilling til bevilling. Ikke alt skal nødvendigvis evalueres
- Typer af evaluering i anvendelse:
  - Evaluering med rolle-separation. Fonden er aktiv som bestiller og rammesætter og involveret igennem evalueringen.
  - Ekstern evaluering (bevillingsmodtager bestiller evaluator evt. på opdrag fra fond)
  - Selv evaluering (fx afrapporteringer evt. efter skema)

Bikubenfonden som opdragsgiver for evalueringer

- Baggrund for evaluering af KBH+
  - Bikubenfonden har været med til at opstarte KBH+ sammen med Askov Fonden.
  - Dialog mellem KBH+, Bikubenfonden og Askov Fonden i 2017 om fortsat samarbejde og støtte til udviklingen af KBH+ efter bevillingen ophør i 2019
- Tilgang til evalueringen af KBH+
  - Samarbejdsorienteret: KBH+ (direktør) og Bikubenfonden (sekretariatsmedarbejder) udvikler sammen opdrag og kommissorium for evaluering og finder sammen en evaluator (Oxford Research)
- Formål med evaluering af KBH+
  - *Evalueringen skal bidrage med 1) en vurdering af hvornår og hvordan KBH+ virker; herunder belyse hvilke faktorer og 'mekanismer', der er i spil i KBH+ indsatsen. 2) Kvalificere KBH+ forandringsteorier i forhold til de unges egen opfattelse og 3) hjælpe med at udfolde de antagelser omkring relationsvelfærd i praksis, som er centrale i KBH+ arbejde med de unge.*

Erkendelsesinteresser

1. Deltagernes udbytte
2. Hvad virker i indsatsen?
3. En forandringsteori

Data

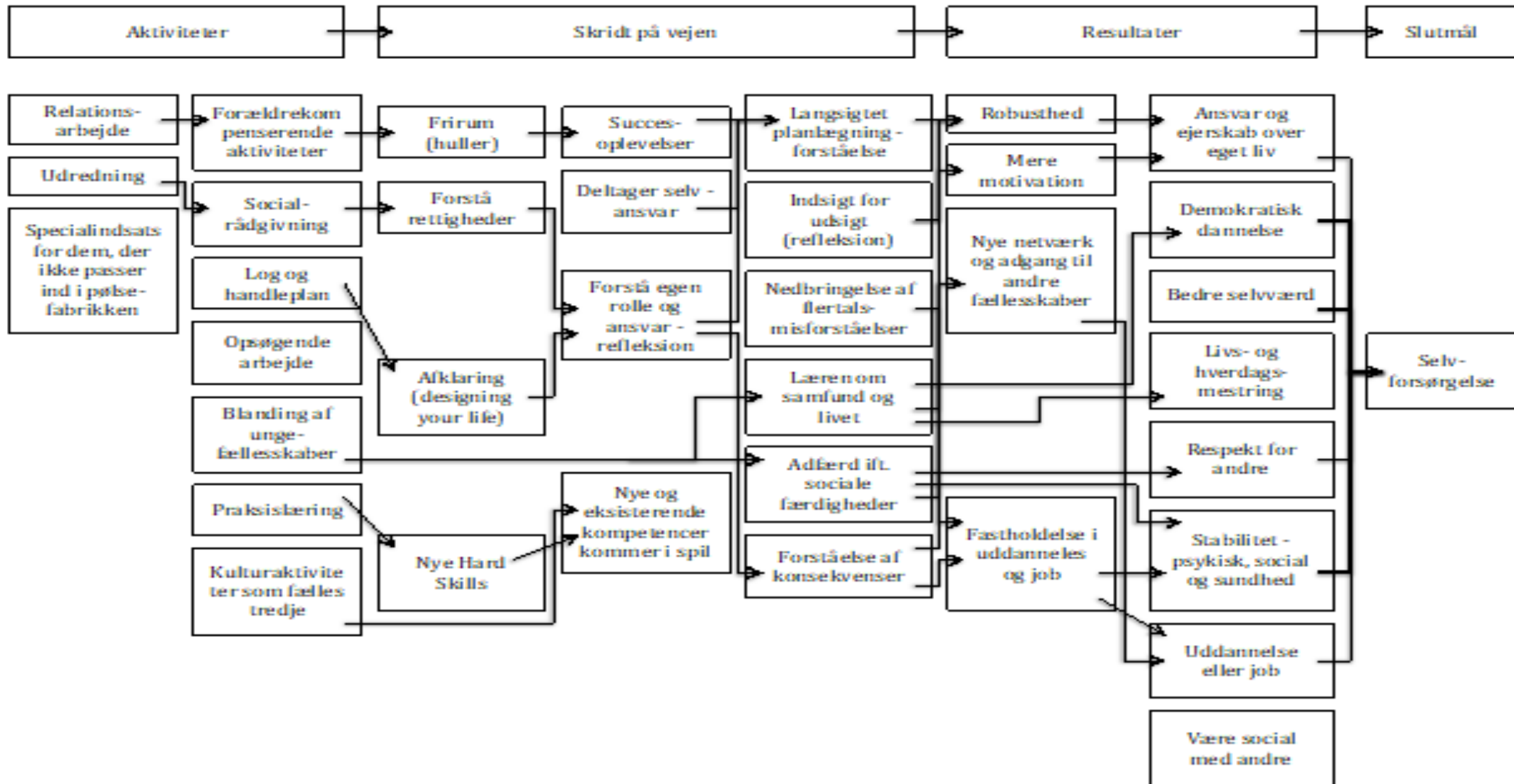
- Interviews med
  - nuværende og tidligere brugere af KBH+
  - Samarbejdspartnere – BIF-central og Jobcenter
- Observationer
- Forandringsteoriworkshop
- KBH+'s egenindsamlede kvantitative data
  - Resultatopgørelse ift. job og uddannelse (primær kilde til resultater)
  - AIM – detaljeret information om udbytte og andre resultater end job/uddannelse
  - Baggrundsoplysninger om borgere (for hvem virker indsatsen)
  - FIT (Udbytte – også uden job eller uddannelse)
  - KMD Opera (KBH+ har adgang)

Hvad er KBH+ for noget?

- Bikubenfonden hyrede Third Ear til at lave en podcast om KBH+ og evalueringen.

THIRD EAR

Den kvalitative del af udbytte-undersøgelsen

- Interview med ca. 25 nuværende og tidligere deltagere
1. Job og uddannelse: har deltager fået et job/kommet i uddannelse eller kommet tættere på en af delene?
  2. Trivsel og livsmestring: har deltager fået bedre trivsel og er vedkommende bedre i stand til at mestre eget liv?
  3. Konkrete kompetencer: har deltager fået konkrete (personlige/faglige) kompetencer, der på sigt kan anvendes ift. job/uddannelse?

Den kvantitative del af udbytte-undersøgelsen

- KBH+'s resultatopgørelse viste sig ikke at være fyldestgørende, hverken ift. AIM eller job/uddannelsesopgørelse
- Der var kun baggrundsoplysninger på knap halvdelen af borgerne og de kunne ikke matches med resultatopgørelsen
  - Ingen udsagnskraft ift. hvem indsatsen virker for
  - Kunne i stedet bruges til at supplere andre data om målgruppen
- FIT var kun anvendt på en mindre del af deltagerne
- KBH+ havde ikke direkte/begrænset adgang til KMD-opera

Hvad gør man så....?

- Indser, at man kun skal bruge data man selv indsamler – eller at man skal have 100 % styr på datamulighederne inden tilbuddet afleveres!
- Dialog og møde med kunden om, hvad vi så skal gøre.
- Lægger hovedet i blød for at finde ud af, hvordan vi i 11. time kan skaffe data om resultaterne for de unge.

Nyt kvantitativ datagrundlag

- KBH+'s egenopgørelse suppleres via opringninger til de unge for at høre, hvor de er henne i dag ift. job/uddannelse
- 124 ud af 157 deltagere (77 %)– indsamlet i september 2018
  - Ufuldstændig datasæt
  - Kausalitet problematisk, tid
  - Evaluanden indsamlede data, som vi ikke kunne verificere
- Kontakt til KBH-kommune for at få deres resultatopgørelse
- Opgør succes ved træk på job/uddannelse 2 måneder efter end forløb
  - Nogle deltagere bliver talt med op til 5 gange
  - Resultater kan komme senere end efter 2 måneder
  - 'Selvforsørgelse' tæller positivt med

Evalueringens udsagnskraft

- Vi kunne sige en masse om de unges oplevelser af KBH+ og om, hvad der virkede for hvem og hvordan på baggrund af det kvalitative datamateriale – og vi udarbejdede en detaljeret forandringsteori til KBH+

Evalueringens udsagnskraft

- Om udbredelsen af virkningen – altså hvor mange det virkede for og hvem - var straks mere vanskeligt
- KBH+'s egenopgørelse viste, at 52 % var kommet i arbejde/uddannelse (n=157)
- Opgørelse fra KK viste en 'afgangsrate' på 17,4 % (n=218)
  - Sammenlignet med et benchmark for 'specialiseret uddannelsesvej 3' på 22,28 % (n=377)
- Ingen kvantitativ data om progression ift. afstand til job/uddannelse, livsmestring eller trivsel.

Anvendelse af evalueringen

- Hvad forventede vi der ville ske som følge af evalueringen?
  - *Evalueringen anvendes til at forbedre de forandringsteorier og den praksis, som KBH+ anvender [til gavn for de udsatte unge].*
  - *Derudover skal evalueringen danne grundlag for udviklingen af det fortsatte samarbejde mellem Bikubenfonden og Askovfonden omkring KBH+.*
- Hvad er der sket frem til i dag?
  - Dialog i mellem evaluator, KBH+, Askovfonden og Bikubenfonden om resultater af evalueringen (løbende og afsluttende)
  - Fornyet fokus i KBH+ på egen dataindsamling og grundlag (forandringsteori) for praksis (workshops med medarbejdere)
  - Ny ansøgning fra KBH+ og indstilling til Bikubenfondens bestyrelse om ny bevillingsperiode (afgøres i september 2019)
  - Fortsat dialog om udfordringer ved progressionsmåling for sociale organisationer og etablering af netværk om samme emne blandt Bikubenfondens bevillingsmodtagere
- Se evaluering og ledelsesvar til evalueringen på www.bikubenfonden.dk/rapporter-og-udgivelser

Gruppedrøftelse
Hvilke muligheder har
man som evaluator?

Spørgsmål til grupper

- Har I stået i lignende udfordringer?
- Hvad gjorde I?
- Hvilke kompromiser måtte i indgå?
- Hvilke positioner indtog I som evaluator?
- Gav det, det ønskede resultat og for hvem?

Drøft spørgsmålene i grupper ved bordene

Vi samler op klokken 16.40

Opsamling

- Har I stået i lignende udfordringer?
- Hvad gjorde I?
- Hvilke kompromiser måtte I indgå?
- Hvilke positioner indtog I som evaluator?
- Gav det, det ønskede resultat og for hvem?

Tak for i dag!

- Martin Bæksgaard Jakobsen, Chefanalytiker hos Oxford Research
  - mbj@oxfordresearch.dk, 51 42 87 81
- Tobias Bühring, Senioranalytiker hos Oxford Research
  - tbu@oxfordresearch.dk, 2810 0843
- Mikkel Nedergaard, Seniorrådgiver hos Bikubenfonden
  - mn@bikubenfonden.dk, 22 19 85 84

OXFORD
GROUP

